

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
z dnia 16 września 2016 r.

**w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych
innych ustaw**

Krajowa Rada Sądownictwa opiniując przedłożony projekt, nie neguje potrzeby zwalczania zjawiska wyłudzenia podatku VAT przy pomocy instrumentów prawno-karnych, jednak w ocenie Rady sankcje określone w projektowanych art. 270 a § 2 kk, 271 a § 2 kk, 277 a kk i 294 § 3 i § 4 kk są zbyt restrykcyjne, a ich wprowadzenie do porządku prawnego uczyni system sankcji karnych wewnętrznie niespójnym.

Systematyka części szczególnej Kodeksu karnego wskazuje dobra chronione prawem, które uznaje za najważniejsze. Ta systematyka przekłada się na surowość sankcji karnej. Projektodawca zaś w przepisach art. 270 a § 2 kk, 271 a § 2 kk i 294 § 3 kk, których przedmiotem ochrony jest mienie, przewiduje sankcje karne tego samego rodzaju (kara pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż 3 lata) jak np. w przypadku przestępstwa zamachu na konstytucyjny organ państwa (art. 128 § 1 kk), pozbawienia wolności ze szczególnym udręceniem (art. 189 § 3 kk), czy handlu ludźmi (art. 189a § 1 kk), a nawet bardziej restrykcyjne niż np. w przypadku przestępstwa seksualnego wykorzystania małoletniego (art. 200 § 1 kk).

Wprowadzenie natomiast w projektowanych przepisach art. 277a kk i 294 § 4 kk sankcji karnych w postaci zagrożenia karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 albo karą 25 lat pozbawienia wolności spowoduje wręcz rażącą dysproporcję w wartościowaniu dóbr prawnych podlegających ochronie prawno-karnej. Powyższe czyny byłyby bowiem penalizowane surowiej niż np. w przypadku przestępstwa zgwałcenia w typie kwalifikowanym (art. 197 § 3 i 4 kk), czy znęcania się ze szczególnym okrucieństwem (art. 207 § 2 kk), a na zbliżonym poziomie do sankcji za popełnienie zbrodni zabójstwa.

Jak wynika z powyższego, projektowane przepisy naruszają spójność systemu sankcji karnych, ponieważ przewidują surowszą reakcję prawnokarną w przypadku przestępstw godzących w dobro prawne, jakim jest mienie, niż w przypadku dóbr takich jak życie czy wolność osobista lub seksualna. Tym samym projektowana regulacja narusza również zasadę proporcjonalności reakcji karnej. Zgodnie z tą zasadą ustawodawca nie powinien uciekać się przy stanowieniu prawa do sankcji nadmiernie surowej, a przy określaniu rodzaju i wysokości kary powinien kierować się rodzajem chronionego dobra i stopniem społecznej szkodliwości penalizowanego czynu.

Ponadto Rada zwraca uwagę, że mimo iż projekt zakłada ustanowienie nowych typów przestępstw w systemie prawa karnego, jego uzasadnienie jest zbyt lakoniczne, czym narusza zasady prawidłowej legislacji.